

SZARVAS és VIDÉKE

TÁRSADALMI és SZÉPIRODALMI HETILAP.

Megjelen hetenkint egyszer, vasárnap reggel.

Előfizetési ár:

Egész évre 5 frt — kr. — Félévre 2 frt 50 kr.

Negyedévre 1 frt 25 kr. — Egyes szám ára 10 kr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Búza-utca, 1283. szám, hova a lap szellemi részét illető közlemények és előfizetési pénzek küldendők.

Előfizetéseket és hirdetéseket elfogad

Nyácsi Soma utóda özég.

Ugyanitt egyes számok is kaphatók. Hirdetések és nyilttéri közlemények jutányos áron vétetnek fel.

A földvásárlás és kereskedelmünk.

Általánosan ismert nemzetgazdasági elv, hogy a kiterjedt kereskedelem a jólét elválaszthatatlan társa, s viszont a városok gazdagodása kereskedelmük fejlődésének főrugója.

Kétségbevonhatlan tény, hogy gazdáink az utolsó évtized alatt rendkívül gyarapodtak; a kákai, szörhalmi és legutóbb a kondoros-halásztelki birtokvételek fényesen igazolták azon vélelmet, hogy városunk népe gazdag, s azon fizető-készség, mellyel egymásik az évtizedekig tartó törlesztési részletek gondja elől menekülendő, az egész vételárat rögtön letenni akarta, nyilván bizonyítja azt, hogy nemcsak a faggyúgyertya korszakában volt szokásban a garasokat előre rakni, s a készpénzt a forgalomból elvonni. Igaz ugyan, hogy a vevők jó része kénytelen-kelletlen megismerkedett a kölcsön-műveletek, váltó-eljárások és annuitások misztikus tanával is, s a

földbirtokra való speculáció nem egynek szegte nyakát, de azért mégis mindenki meg van győződve, hogy néhány év alatt, — ha a kondorosi vételt kiheverik, újra lesz pénz földet venni, s azok ára ismét emelkedőben lesz.

S daczára e szemmel látható gazdagodásnak, nem zárhatjuk el füleinket kereskedőink amaz indokolt panaszával szemben, hogy az üzlet minden irányban pang.

Nemzetek története igazolta azon elvet, hogy a jólét a művelődés forrása, a műveltség fejlesztője a jó izlésnek, fényűzésnek, s általán mindannak, mi feltétele a kereskedelem virágzásának. A hatalmas és gazdag Rómából lett a művelt és fényűző Róma és kereskedelmére nézve elég annyit tudni, hogy tőle még Velen-cze is tanult.

S midőn elismerjük, hogy városunk lakosságánál a jó izlés és fényűzés feltétele, a gazdagság, jó mód nem hiányzik, miért kell mégis elis-

mernünk, hogy kereskedőink panasza jogos? Miért nincs kereskedelmünk? Mert hiányzik az átmenet, melyen a gazdag ember a jó izléshez jut; — szegény, de úgy van — hiányzik a műveltség. Igazolva van a közmondás: »ignoti nulla cupido.«

Nagy férfiak története azt is igazolta, hogy a szellem fejlődése a gyomor igényeit is táplálja. Szellemes emberek — gourmanok. S így az a körülmény, hogy a legtöbb szarvasi gazda évenként csak egyszer — disznóöléskor tesz a fűszerüzletben bevásárlást, marhahúst sohasem eszik, s terhes nyári munkájához a szükséges erőt: rántott leves és szalonnán szerzi meg, ha mást nem is — azt mindenesetre bizonyítaná, hogy nem szellemes. S mondjak-e mást, mint azt, hogy az idén azért nem ülték a »polgári kör«-ben (mely tudvalevőleg a földvásárlók gyűlőhelye) márczius 15-én emlékünnepet, mert — mint maguk mondták — »földet vettünk, nem vacsorálunk.«

TÁRCZA.

A lutrizók.

— A „Szarvas és Vidéke” eredeti tárczája. —

Kisdiák koromban Prdhorstarek Máté szabó mesternél voltam kosztban, a ki egyébként csak »Máté bácsi« néven volt ismeretes az egész városban, valamint természetes élete párját is csak Máté néninek hívták, valószínűleg azért, mert a Prdhorstarek névnek helyes kimondása magyar ember nyelvén sok nehézséget okozott volna.

A mint a név maga is elárulja, az én kosztadó gazdám a nagy cseh nemzetségből származott, habár magát — rettenetesen eléktelenített szavakkal — magyarnak vallotta. Máté néni pedig alig tudott egyebet magyarul, mint káromkodni, a mit olyalapos-sággal sajátított el s oly odaadással gyakorolt, hogy folyton zengett a ház a sok lánczos, lobogós, kacskaringós, tűzes istennyilától, melyeket Máté néni mindazokra, a kik méltó, avagy méltatlan haragját magukra vonták, irgalmatlanul zúdított.

Legtöbbször szegény Máté bácsi volt ezen szellemi rakéták céltáblája, a ki azon-

ban megtörhetlen lelki nyugalommal fogadta szerelmes élettársa enyelgéseit s oly csendesen öltögelett, mintha mi sem történnék körülötte. Ha a felesége rákezdte, szép csendesen dudolgatla magában megszokott nótáját:

Ná ná das thuá mer net

Ka-Schuster wer mer net.

Minél hangosabban kiabált az asszony, annál hangosabban fujta Máté bácsi is, s ha már ez sem használt, elkezdte a vén gépet rugdalni, melynek rozszant kerekéi borzasztó lármát csaptak.

Erre a kegyetlenségre elkezdett az asszony mérgében sirni, mire Katieza kisasszony, az érdemes Prdhorstarek czég legidősebb csemetéje, szintén kiszaladt a szobából és segített a mamának a papa szidalmazásában. Az asszony eschül, a lány magyarul szónokolt. Ezen hangos családi jelenetet kiegészítette a kis egy éves Ila-nes, a ki valahonnan az ágy alól előbujva, beleragaszkodott anyja szoknyájába, s a maga internationalis nyelvén szintén hangosan szidta a papát, azaz iszonyuan sívalkodott.

Mikor azonban láttuk, hogy Máté bácsit semmi meg nem indítja, bevonultak a

belső szobába, s onnét hallatszott egy darabig a férj és apa fejére szórt átkok özöne.

S abban a szobában, hol mindezek naponként ismétlődnek vala, kellett nekünk a Prdhorstarek Józsiával egyetemben a betűt fogyasztani. — A belső szobába bemenni tilos volt, mert az az asszonyok birodalmát képezte.

Elképzelhető, hogy nagyon mélyen hatoltunk be a tudományok szentélyébe.

Mikor a legcsendesebb volt otthon, akkor a Stefi szabólegény szerenádját voltunk kénytelenek hallgatni. Hangzott pedig ekképen:

Miért nincs minden lánynak

Utazó ruhádpad

Aranos tiófát

Pitana az apád fan.

A meliknek étes a jekered

Kerekes a leféled

Mért nincs minden lánynak

Igaz szá rádi rádi bum bum bum.

Ha pedig már épen senki se akart lármázni, akkor mi verekedtünk a Józsiával, mire Máté bácsi mindkettőnköt jól előölt. Sorsunk közösségének érzetében aztán szépen összebékültünk — a legközelebbi össze-
szerekedésig.

Nézzük csak szomszédainkat, Csabát, Szentest, Orosházát; a jóval kisebb Orosházán két annyi az üzlet, mint nálunk, a mi pedig Csabát illeti, maholnap kereskedelmi központ lesz az alföldön. Pedig hát nekik sincs több földjük; a faj, s az ezzel járó jellemalakulás sem befolyásolja őket más irányban, — hisz' atyafiak vagyunk; de ők már többet tudnak, s felismerték azon elv jelentőségét, hogy »élni és élni hagyni.«

Erény a takarékoság, s oly változatos helyzetben, oly nagy teher súlya alatt, melyet gazdáink vállalkra vettek, követni méltó erény, de nem kevésbé méltó a figyelemre az a tévedés, mely a takarékoság túlzott gyakorlásában áll, s én nem találom kevésbé kellemetlennek azt, ha saját zsirunkban fulladunk meg, mint ha éhen halunk. Kerüljük a végleteket!

A mi pedig a kereskedőket illeti, nem sok reményt nyújthatok. Nem mondom, hogy zárják be ajtóikat, s a tudomány szövetségét véve kezökbe világosítsák meg a nép lelkét s majdan a fokozott igényű, s áldozatra később művelt parasztnak kínálják árúikat, (ez sem volna hálátlan munka) — de csökkentve, sőt minimalisra szállítva kiadásait, nem szaporítva raktárakat, várjanak jó reménnyel, míg gazdáink a legutóbbi birtokvétele kiheverik, vagy — ne adj' isten — míg a földön eladó birtok lesz.

Z.

Ilyen volt a mi családi életünk, melynek fénypontját azon napok képezték, melyeken bömisch talkedli volt ebédre. Ha ezt Máté bácsinak előre elárulták, engedékeny lett, mint szerelmes szabólegény korában, s egy tál cseh pimaszért odaadta volna első szülöttségi jogát, (ha ugyan valaki hasznát vehette volna.)

Egyébként volt még a bömische talkedlin kívül egy közös szenvedély, mely néha békésebb hangulatba hozta az életársakat, néha azonban ép ez idézte elő a leghevesebb erupciókat. E nagy hatalom pedig nem volt egyéb, mint a lutrizás.

Máté néninek volt egy fiókja a belső szobában, a mely telides tele volt zöld lutricédulával. Csak egyszer is meghozták volna a várva várt szerencsét! De a Prdhorstarek pár kitartó s egyszer meg kell fogniok — hitük szerint — az aranyos madarat.

Vagy talán hiába álmodnák a jobbnál jobb számokat!? — Egyszer majd megálmodják az igazit is.

Máté bácsi vánkosa alatt mindig egy nagy darab vörös kréta leledzett, melylyel az álmodott számokat hirtelenében a falra írta, hogy reggelig el ne felejtse; — Máté

Püspök-beiktatás.

A bányai ág. h. ev. egyházkerület ujonnan választott püspökének Főtisztelendő Sárkány Sámuel úrnak ünnepélyes beiktatása f. hó 17-én megy végbe Budapesten. Az ünnepélyen való részvétel módzataira nézve a bék. ev. esperesség decz. 9. Mezőhegyesen tartott gyűlésén határozott. (Lásd »Esperességi gyűlés Megyesen« e közleményünket!)

Főgymnasiumunk tanárcsapatát a beiktatandó új püspök következő meleg hangú sorokban hívta meg:

Tekintetes és Nagytisztelt!

Igazgató-tanár Úr!

Méltóztatik értesülve lenni, hogy főpásztori hivatalomba leendő beiktatásom határnapja folyó évi decz. hó 17-ére van kitűzve.

Ezen egyházi ünnepély díszes és méltósága, valamint az én örömöm is csak abban az esetben lenne teljes, ha azon, főiskolánk jeles igazgatói és tanárai is részt venni szíveskednének.

Tisztelettel fordulok e célból a szarvasi főiskola általam igen tisztelt tanárcsapatához, méltóztatnának ezen ünnepélyt becses megjelenésök által szerencsétlenni és díszében emelni.

Azon reményben, hogy tiszteletteljes kérésnek engedni méltóztatnak, örömdeltes találkozás reményében, kiváló tisztelettel vagyok

A Tekintetes és Nagytisztelt

Igazgató úr és Tanári kar

hő tisztelője

Pilisen, 1890. decz. 6.

Sárkány Sámuel,

a bányakerület választott püspöke.

Alábbiakban pedig közöljük a főgymnasium tanárcsapatának a püspöki meghívó levélre küldött feliratát:

Főtisztelendő Sárkány Sámuel úrnak, az ág. ev. bányakerület érdemdús püspökének, kiváló tisztelettel

Pilisen.

A szarvasi főgymnasium tanárcsapatának öszinte örömmel beleolvadt a hazai protestantizmus közörömébe, midőn Főtisztelendőségemet a bizalom és közakarat a tekintélyes bányakerület püspöki székebe helyezé. A testvéri összetartás szent érzete hatja át ma is szívünket, midőn Főtisztelendő Uraságod 176. szám alatt tanárcsapatához intézett sorait olvassuk, melyek által püspöki hivatalába leendő beiktatásának díszes ünnepére bennünket is meghívni méltóztatik.

Midőn tanárcsapatunkat megtisztelő meghívását, mint magas egyházi állásából is felénk sugárzó gyöngéd figyelmének és testvéri szeretetének tanujelét nagyrabecsülve alázattal megköszönjük, egyúttal kedves kötelességünknek tekintjük kifejezést adni legőszintébb üdvözléseinknek.

Fennszárnyaló nemes lelkének protestáns egyházunkra, kedves hazánkra vonatkozó legjobb szándékait, reményeit engedje megvalósulni az isteni gondviselés, s aranyozza be a siker tudata és élvezete hivatalos működésének minden tényét. Önző, de megengedett kívánság ez részünkről, mert hisz abban prot. egyházunk, kerületünk, hazánk, magyar társadalmunk s nemzeti közművelődésünk oly jobb jövőjére célzunk, mely mindnyájunkat szent fohászra hangol s közös reményben egyesít.

Hivatalos állásunk elutasíthatatlan kötelezettsége s a tanári munka folytonossági és személyeinkre nehezedő pótolhatlansága alig engedi remélnünk, hogy lekötő meghívása folytán a beiktatás ünnepélyén tanárcsapatunkból sokan részt vehessünk. — Azonban úgy is biztosíthatjuk Főtisztelendő Uraságot, hogy bányakerületünk közönnepében a szellemrokonság és szeretet szellemében mi is ünneplünk, s legjobb ki-

emeleten levők álmait zavartam, Stefi csak lenyult a földszintre s beleragaszkodott az én bozontos hajamba.)

A véletlen úgy hozta magával, hogy az én lármás álmaim rendesen szintén a számok körül forogtak. Ezen körülménynek azonban könnyen megmagyarázható oka abban rejlett, hogy a számok mesterséggel soha sem állottam valami nagyon barátságos viszonyban s így az iskolai fájdalmas reminiscenciák születtek a numerosos álmokat.

Ezek az én hangos álmaim hozták meg nekem azon szerencsét, hogy médiummá avanciroztam. Az emeletes ágyból beszállásoltak a belső szobába, többé nem kaptam verést, ha Sorsival összeverekedtem, mindig nekem volt igazam. Esténként egy kis hirt is kaptam, a mi persze a magam forma médiumnak gyönyörű álmokat sugallt és én kiabáltam az álmaimat lesőknek a számokat, a nélkül, hogy csak sejtésem is lett volna arról, kinek köszönhetem kedvező helyzetemet.

Reggel a házas felek rendesen összekaptak azon, hogy melyiknek a számai jobbak, de az eredmény is az lett, hogy valamennyit megtették egy-egy hatással.

néni pedig, mint hogy írni nem tud, gyufával rakja ki a numerosokat, vagy reggel eldöcög: 27, 43, 84. Férjét fel nem költéné az Istenért se, hogy a számokat felírja. — Hátha éppen most álmodja meg a szerencsét?!

Máté bácsi azonban nemcsak a világosan megálmodott számokkal dolgozik, hanem ő nála minden álmoknak számbeli értéke van, pl. farkas 44, pipa 33, feleség 29, egy zsidó 7, több zsidó 77. stb.

A Prdhorstarek párnak lutrizási szenvedélye alapította meg az én jobblétemet is a következő módon:

Gyenge, ideges flukska voltam, s ha este — kivált mikor bömische talkedli volt a vacsora — jóllaktam, olyan kiabálást vittem végbe álmomban, hogy a Stefi, a ki fölöttem aludt, sokszor megránczigálta érte a hajamat. (Azt pedig, hogy a Stefi fölöttem aludt, ne tessék a szó közvetlen értelmében venni, mert ennek egyszerű magyarázata, az hogy a műhelyben levő emeletes ágyban aludtunk hárman: Stefi, Sorsi meg én. Két ágy volt egymás felé téve, a melyek közül a felsőnek lábai el voltak fűrészelve. Az alsóban aludtam én, a felsőben a Stefi meg a Sorsi. Így aztán ha az

vánatainknak küldötteink által őszinte kifejezési adni el nem mulasztjuk.

Kiváló nagyrabecsülésünk és hódoló tiszteletünk kifejezésével vagyunk

Szarvason, 1890. decz. 10.

A tanárkar nevében és megbízásából:

Petri Gyula,
jegyző.

Benka Gyula,
igazgató-tanár.

A szarvasi ág. ev. egyházat és főgymnasiumot az egyház lelkészei: Nt. Achim Ádám, Sárkány János — új püspökünknek testvérháttya, — Haviár Dani, egyh. felügyelő, s Benka Gyula, igazgató-tanár, fogják képviselni.

Esperességi gyűlés Mezőhegyesen.

— A Szarvas és Vidéke eredeti tudósítása, —

A békési ág. hitv. ev. esperesség f. hó 10-én Mezőhegyesen kis gyűlést tartott, melyen az esperességbeli egyházak, bár a gyűlés rendkívüli volt s daczára a szigorú téli időnek, szép számmal voltak képviselve. A gyűlés nt. Achim Ádám, esperes és ngos Kemény Mihály, érdemült esper. felügyelő urak elnöklete alatt a Budapesten f. hó 17-én végbemenendő püspök-iktató bányakerületi egyh. ünnepélyre az elnökségen kívül kiküldte: Sárkány János Szeberényi Andor, Gajdács Pál, Veres József, Kemény Mihály, Haasz Sándor, Solymosy Lajos, Bendel Godofred, Jurenák Győző, Blaskovits Ödön, Haviár Dani, Vidovszky János stb. urakat; egyhangúlag Aszód mellett nyilatkozott, hol a kerületi, esetleg egyetemes egyházi ág. h. ev. polg. leánynevelő intézet lesz felállítandó, mely célra a kerületi pénztár nélkülözhető tökerészletét is kész fordítani s a gyűlés alatt 500 frt adomány iratott alá egyesektől. A szarvasi takarékpénztár által a főgymnasiumnak nagylelkűen adományozott Sztaricskai-féle ház átíratása, miután a feltételekre nézve az adományozó és az elfogadó testületek közt a megegyezés elérelett, az esperesre bízott. A b.

csabai egyház papi-hivány módosítási ügye egyh. szabályainak értelmében s az igazságnak megfelelően elintéztetett; Mező-Bodzás alakuló egyház részére a b.-csabai egyház által a kincstártól kedvezményes áron vett épületek átíratásához az esperesség jóváhagyása megadatott.

Mezőhegyes mintegy 500 ág. h. ev. lélek és 60-nál több tanköteles papi és tanítói szolgálattal való ellátása céljából a pitvarosi egyház részére 200 frt évi segély kérelmezése a nmélt. földmivelésügyi minis-ter úrtól — elhatároztatott.

Nem hagyhatom említetlenül azon szívélyes előzékenységet, mellyel a gyűlés tagjai a nagyvárosias kényelemmel kinálkozó 2 szállodában, a kitűnő berendezésű kaszinóban, a nagyságos igazgatóság, az összes tisztség s a hitrokon egyháztagok részéről találkoztak; — hisz' mindez várokozásunkat felülmúlta, ottlétünk óráit feledhetetlenekké tette s mindnyájunkat lekötelő hálás elismerésünk nyilvánítására ezenel is késznek talál.

Állami területen lévén, mely vallásközi korlátokat nem ismer, a gyűlésünk megtartására készségesen felajánlott, a maga egyszerűségében is igen diszes és izléses díszteremben, környezve s megtisztelve annyi jeleivel a magas műveltség és hazafias rokonszenvnek, valóban olyan otthonosan éreztük magunkat, mintha bármely egyházunk kebelében s templomában gyüleseztünk volna.

Szabad időnk hátralevő részét a minden ízében mintaszerű állami gazdaság és czukorgyártelep megsejmelésének szenteltük, s ez uton okulni és szórakozni sietett mindegyikünk.

Meg vagyok győződve, hogy megbízás nélkül is az összes gyűlés nevében irhattam ezeket, megtoldva a mondottakat azzal a jókívánattal: Legyen áldás Mezőhegyesünkön, hazánk ezen büszkeségén, alföldünk ezen gazdasági gyűpontján s mindazokon, kik annak felvirágoztatása körül fáradoznak!

Egy jelenvolt.

Egészségügy.

Az egészségre való felügyelet a különböző életkorokban.

Rendkívül nagy gondot kell fordítani az újszülöttekre és a csecsemőkre. Ezek lehetőleg anyai tejjel s csak ha ez nincs, tehéntejjel tápláltassanak; tiszta, száraz, meleg, laza és puha takarókba göngyöltessenek, éjjel-nappal langyos és tiszta levegőben tartózkodjanak, minden tekintetben tisztán tartassanak és végre óvjuk meg őket az ártalmas behatásoktól és minden erős érzéki benyomástól.

A kisdedek ápolásában sok hibát követnek el a szülők. Említsünk föl egynehányat. Túlerős begöngyölés, nem eléggé száraz, tiszta és meleg pólya, a fejnek túlságosan meleg beburkolása, a fölösleges, sőt ártalmas hintálás és dajkálás, hashajtó ita-loknak beadása, szopókának (czuczli) a szájba tömése, az esetleg szükséges szopó-üvegeknek és tejes edényeknek hanyag tisztogatása, zord vagy tisztátalan, bűzös levegő, a fürdetés közben való meghűtés, a köldök kezelésekor való tisztátalanság, valamint a szemek és a többi érzéki szerveknek is.

Továbbá ne vegyük ki a csecsemőt idejekorán az ágyacskájából, ne üljön, ne járjon és ne szaladgáljon, a míg ezeket teste nem bírja meg eléggé. Ügyeljünk a táplálékára, ne adjunk még neki kenyeret és tésztaemüeket, ne vigyük ki a szabadba, ha zord, hideg, szeles idő van; ne izgassuk föl a gyermeket játékkal, gyakorlatokkal stb., de ne is engedjük az akaratos gyermek kiabálásának.

De még a gyermekkor is nagy gondot igényel különösen a táplálás, a tiszta levegő, a bőr tisztán tartása, az alvás és az érzé-kekre való felügyelet tekintetében. Most is még a tej és az ezzel készült ételek legyenek a fő tápláló anyagok, a melyeket lassanként húsleves, tojás, könnyű tészta étel, (kétszersült stb.), finomra fölaprított hús és végre egy kevés kenyér egészítsenek ki.

A számokat mindig mi vittük a lutris boltba a Sorsival, a czédulákat Máté néni őrizte.

Egyszer aztán Sorsi agyában kaján gondolat támadt. Régen törhetle már rajta a fejét, míg végre nem tudván ellent állni a nagy kísértésnek, melynek a lutris boltba menet a sok gyümölcsös kofa láttára ki volt téve, kisülte a nagy eszmét.

— Tudod mit, — kezdte Sorsi — ha nem árulnál el, mondanék neked valamit.

— Nem vagyok én spiczli, biztattam Sorsit, csak mond.

— Látod, mi ezt a sok hatost, a mit a lutrisboltba viszünk, mind elkölthetnénk.

— Hogyan?

— Hát ugy — folytatta a kísértő — hogy a mama ugy se tudja elolvasni a számokat, a papa meg meg sem nézi. Én abból a sok régi czédulából egy csomót elcsentem s valahányszor a lutriba küldenek bennünket, ebből adunk a mamának, a hatost meg elköljük.

— De hátha kijönnek a számok, akkor rajtvessztünk — vetém ellen, de Sorsinak erre is volt válasza:

— Azt se tudják meg. — Hát nem

mindig velünk nézetik-e meg, hogy kijöttek-e?

Le voltam győzve. Szemeim előtt volt már a sok körte, alma; számban volt már a szőlő íze, amit a sok elsikkasztott hatoson venni fogunk. Hát még egy-egy cigarettát a kert sarkában?!

— — — Miután első saját szerzeményünket elköltöttük, Sorsi bizalmasan elbeszélte, minek köszönhetem helyzetem jobbra fordulását.

Azt gondoltam magamban — ezután lesz rá gandom, hogy számok nélkül ne maradjanak s ez után ugy diktáltam a számokat, hogy mindennap két hatos jusson nekünk. Alvónak tettem magamat s elkezdtem összeadni, kivonni, úgy, hogy Máté bácsi alig győzte a sok számot a falra írni. Minden héten újra kellett meszelni az úgy felett a falat.

— — — Régi közmondás, hogy addig jár a korsó a kútra, míg el nem törik. Bizony rajtunk is meghoszallta a sors magát azért a sok, elsikkasztott hatosért. Máté bácsi ugyan sohase tudta meg, hogy mi álltunk a bekopogtató szerencsének útjában, de az alább elmondandó eset óta nem tudok nyugodt lelkiismerettel a lutrira gondolni.

— — — Egy este, szerepemhez híven, elkezdtem számokat kiabálni. Hogy egy kissé variáljam a dolgot, ilyenformán szóttem álomban a számokat.

— Nézd csak Sorsi, micsoda számok vannak kiléve a lutri táblán: 27, 43, 84. Ezeket tette ám meg apád.

Máté bácsi gyorsan felírta a számokat a falra s azután odaszólt a feleségének:

— Hallod-e asszony, ezek ám az igazi számok. Három hatost teszünk rájuk.

Ezután valamennyien meglegedetten aludtunk el. Én a holnapi nap három hatos ára élveiről, a Prdhorstarek pár a nyere-ményről álmodott.

Másnap a harminez krajezárt Sorsival beévezttük s az átadott régi czédulát Máté néni gondosan elrejtette.

— — — Teljes életemben emlékezetes marad előttem az a vasárnap délután, mikor Máté bácsi színéből kikelve rohant haza s már az utcaajtóban tele torokkal kiabálta:

— Nyertünk, nyertünk!

Mi épen a konyhában veszekedtünk a Sorsival, azonban erre a hangra ugy meg-

Ügyeljünk arra, hogy a gyermek a falatokat jól megrágja és az étkezés rendes időben történjék. Ebben az időben a gyermek edzését megkezdhetjük hűvös és lassanként hideg mosás és könnyű ruházat által. Állás és járás közben hagyjuk magára a gyermeket, hogy ügyessége fokozódjék. Szoktassuk a gyermeket tisztaságra, a rendszeretetre, engedelmessegre és helyes kiejtésre.

A kisdetek ápolása ellen való leggyakoribb vétségek a következők:

Helytelen táplálás (túlságosan sok kenyér, burgonya, cukorkák és cukros sütemények, továbbá bor, sör, likör, kávé, tea és fűszerek); rendetlen étkezés, torkoskodás; kimenés rossz időben, különösen könnyű öltözetben; hosszú esti ébrenmaradás, különösen nyilvános helyen (kávéházban, vendéglőben stb.); rossz szokásoknak elnézése stb.

Az ifjúságnak is nagy figyelemmel kell lenni a táplálásra, a mely tápláló és könnyen emészthető, de nem izgató ételekkel történjék, a kellő testi mozgásra friss levegőben, kellő alvási, eléggé meleg és bő ruhával való öltözködésre.

E kornak fő hibái az éretlen gondolkodásmód, az érzékek és a nemi szervek izgalma, rossz könyvek olvasása és rossz társaságba való elegyedés által és a tisztaság elhanyagolása. Leányoknak gyakran a szűk mellfűző, a szoros derékkötés, a sok és ferde ülés árt meg.

Az emberi élet magaslatán, a férfi, illetőleg a női korban fő egészségi szabály a munkának és a pihenésnek czélszerű beosztása és mértékletesség mindenben, főleg az élvezetekben.

Ezek ellen gyakran bűnöznek a testmozgás elhanyagolása vagy túlságos munka és elégtelen pihenés, továbbá kicsapongások, könnyelműség, a betegségeknek elhanyagolása stb. által.

Az aggnak a test lassanként beálló gyengüléséhez kell szoknia. Mértékletesség mindenkor és mindenben, kellő nyugalom, könnyen emészthető táplálék, egy ke-

vés szeszes ital (bor, sör), meleg ruházat, — szükségesek, hogy a hanyatló anyagcsereket fönntartsák.

Az aggastyán hibát követ el, ha szokott életmódját megváltoztatja, ha ételben és italban nem tart mértéket, ha nem őrizzék a meghűléstől, ha idült bajai ellen kurzsoltatja magát.

Dr. Bock E. után németből.

MI UJSÁG?

— Vasútügy. A szarvas-mezőhegyesi vasútvonal létesítése tárgyában ministeriumilag elrendelt közg. pótbejárás tartatott f. hó 11-én d. e. Szarvas községében, mely alkalommal az elnöklő kormánykiküldött, Gyöngyösi János, min. tanácsos kijelenté az ismételt egybehívott községi képviselőknek és magánérdekelteknek, hogy a vasút útirányára nézve bár műszaki tekintetből fenn kellene tartania a múlt bejárás alkalmával kifejtett álláspontját, mind a mellett a kormány hajlandó figyelembe venni a localis gazdasági érdekeket, s ennek folytán kész a pótbejárás a megye által eredetileg tervezett irányban foganatosítani. A kormány és az érdekeltség között fennforgott elvi eltérések illetően kiegyenlítésével most már alapos a reményünk, hogy vasútvonalunknak Mezőhegyesig terjedő folytatása, — mely hivatva van gabonakivitelünk, s általában a kereskedelem minden ágának fontos emeltyűjévé válni, — mi hamarabb létesülni fog. A megye által megszavazott 400,000 frt vasútépítési költségen kívül hatóságok és egyes uradalmak részéről újabbán következő ajánlatok tételtek: Tót-Komlós 100,000 frtot, a Karolyi uradalom 50,000, Schosberger báró, Székács, Geiszt, Sváb nagybirtokosok egyenként 25,000, Orosháza 60,000 frtot. Ez ajánlatok, melyekhez a miniszter szintén 100,000 frtnyi államsegéllyel járul, összesen 621,000 frtot tesznek ki; s ezt a többi érdekeltek kisebb-nagyobb ajánlatai

Stefit, Katiezát, a kis Haneszt, a macskát s végre minket is megtalált. Szinte megkönynyebültem belé, hogy mi is kikaptuk a bennünket megillető részt.

Máté bácsi elrohant hazulról s nem is tért vissza másnap reggelig. Addig mindig ivott s mikor haza jött, újra végigvert mindenkit, aztán aludt másnap reggelig.

— — — Később találgatni kezdék, hova is lehetett az a czédula? — Máté néni állításában megnyugodott aztán az öreg is. — Azt hitte ugyanis az asszony, hogy az öreg az igazi czédulát tépte el, mert nem jól olvasta a számokat.

— A' biz meglehet — dörmögte Máté bácsi — mért nem volt a szememen az okuláré.

Akkor aztán kimentek valamennyien a szemétdombra a czédula darabokat keresni, de nem találták azt meg soha.

— Egyszer keresett bennünket a szerencse, — mondá Máté bácsi — akkor is elszalasztottuk.

— — — Ezután csendes élet volt Prdhorstaréknál és sohase lutriztak többé.

fogják a vállalat teljes költségeire kiegészíteni.

— Passusok az eladásra szánt jószágok számára — a közeledő vásár alkalmából — már holnaptól kezdve válthatók a szokott helyen.

— Beküldetett. A regaleügyre vonatkozólag ezen lap legközelebbi számában közzétett hír tévedésen alapúl. A valódi tényállás ez: Békés vármegye Alispánja 129/890. sz. a. hozott határozatával utasította a szarvasi járás főszolgabíráját, hogy a szarvasi regale-közbirtokosság minden jogosult tagját szavaztassa meg arra nézve, vajjon a Szarvas községi képviselőtestület által 161/889. és 5/890. sz. a. hozott határozatokban körvonalozott egyezségeit elfogadja-e? — Az alispánnak ezen határozatát, az érdekeltek egy részének felebbezése folytán, tárgyalás alá vette Békés vármegye közigazgatási bizottsága s 284/890. sz. határozatával helyben hagyta, mert — mint a határozat indokai mondják — az alispán intézkedése sem köz-, sem magánérdeket nem sért, sőt éppen ezen érdekek békés kiegyenlítését czélozza. Ezen két egybehangzó határozat ellen Haviár Dani, továbbá Bankó György és társai felebbezéssel éltek, mely felebbezések folytán a m. kir. Belügyminiszter a vármegye közigazgatási bizottságának határozatát illetékesség szempontjából megsemmisítette, s az iratokat további illetékes eljárás czéljából a vármegye közönségéhez rendelte áttenni, azon okból, mert a községek vagyoni és háztartási ügyeinek ellátására nem a közigazgatási bizottság, hanem a törvényhatósági bizottság van törvényszerűen hivatva rendszert, — a jelen esetben pedig különösen azért is, mert a neheztelt alispáni intézkedés a vármegye részéről kiküldött s a helyszínen f. évi február 12-én megjelent küldöttség eljárásának folyamán keletkezett. A belügyminiszternek ezen rendelkezésével tehát nem az alispáni, hanem a közigazgatási bizottsági határozat lett megsemmisítve s ha a vármegye f. hó 18-án tartandó közgyűlése az alispáni intézkedést helyben hagyja, — akkor az annak alapján eszközölt szavazás is érvényben marad anélkül, hogy azt megismételni kellene.

— Karácsonyi ünnepi számunk egy ivre terjedő rendkívül gazdag és változatos tartalmú irodalmi melléklettel fog megjelenni. Előre is felhívjuk reá t. olvasóink figyelmét.

— Jégspport. A korcsolya-százon beállott. A holt Körös sima jégükrét seregessül lepi el a délutáni órákban a tanulóifjúság, mely évenként rendszeresen úzi a kellemes testedző és ügyesség fejlesztő sportot. Helyiely-közzel előtűnnek Halifaxnak nőnemű hívei is, s kecses mozdulataikkal igéző képet nyújtanak a szemlélőnek. Fel, pezsgő vért ifjúság, fel a jégre!

— Az izr. ifjúság múlt szombati bálja teljesen megfelelt az előzetesen hozzá fűzött szép reményeknek. Sem tánczosnőkben, sem jókedvben nem volt hiány. Az estélyen részt vett hölgyek névsorát a következőkben adjuk: Fisbein Etelka, Huszerl Paula, Tausz Malvin, Glasner Irén, Züszmann Róza, Stein Hermin, Trébics nővérek, Stern Hermin és Szeréna, Robiesek Róza, Braun Berta, Finali Leonora, Guttmann Regina, Finali Eleonora, König Johanna; továbbá: Fisbein

ijedtünk mind a ketten, hogy egyszeriben a kemence mögé rejtettük el magunkat.

Máté bácsi pedig rohant be a szobába, ott derékon kapta a feleségét s körül tánczolta vele az asztalt, miközben folyton azt kiabálta:

— Nyertünk, nyertünk!

Miután már a házi macskát is összecsókolta volna, kissé lecsillapodott s a feleségétől a lutri czédulát követelte elő.

Máté néni gyanútlanul hozta elő a legutolsót, a melyet Máté ur nagy haraggal tépett szét.

— Ne bolondozz asszony! — kiáltá — nem ez az. Hiába erősíté az asszony, hogy de biz ez volt az, Máté kikerestetett minden zugot s minél tovább tartott a keresés, annál dühösebb lett. Végig böngészték az összes régi czédulákat, felforgattak mindent — hiába-hiába.

— Te asszony! — ordított Máté bácsi — te el akarod dugni azt a czédulát, hogy tied legyen a pénz.

Bizony erre következett egy oly jelenet, amely nekem fájt jobban, mint a szegény asszonynak, pedig azt döngötte el az ura a röffel. Máté bácsi dühében megvert mindenkit, aki a keze ügyébe akadt.

Ignáczné, Dr. Szemző Gyuláné, Tausz Mórné, Robicsék Károlyné, Scheiner Jakabné, Scheiner Józsefné, Vigner Lajosné, Huszerl Lipótné, Silberstein Ignáczné, Stein Albertné, Weisz Adolfné, Goldberger Ignáczné, Grünwald Bernátné, Trébicsné, Guttmann Dávidné, özv. Ungárné stb.

— **Bál Orosházán.** Az orosházi ifjuság 1891. január 10-én a korecsolyázó-egylet javára bált rendez, melyre az előkészületek már nagyban folynak. Ezen bál az, mely minden évben a logjobban szokott sikerülni, melyet legnagyobb előszeretettel látogat Orosháza és vidéke intelligenciája, mert ez csin, fesztelenség és jókedv tekintetében minden ilyenmű mulatságot felülmul. A rendező bizottság minden tőle telhetőt megtesz, hogy a bál elődjei jóhírnevének ne csak megfeleljen, hanem azt gyarapítsa.

— **A kondorosi ev. egyháznak** nagy öröme volt a múlt vasárnap, mikor először zengett hangja az ujonnan szerzett harmoniumnak a templomban. A harmoniumot Janeeska Pál szállította ki Szarvasról a feneketlen sárban.

— **Nyilvános nyugtázás.** Az izraelita ifjuság egy része által f. hó 6-án, a nőegylet javára rendezett tánczestélyen következő felülfizetések történtek: ifj. Tausz Mór 1 frt, Adler Vilmos 40 kr, Silberstein Fülöp 50 kr, özv. Pollák Hermanné 1 frt, Kohn Ignácz 1 frt, Goldberger Ignácz 50 kr, özv. Raschofszy Salamonné 50 kr, Bleier Soma 1 frt, ifj. Weisz Adolf 50 kr, Weisz Dávid 50 kr, dr. Szemző Gyula 1 frt 50 kr, Pollák Márton 1 frt, Luszti Miksa 4 frt, Fischbein Ignácz 50 kr, Tausz Mór 50 kr, König Lázár 50 kr, Stein Béla 50 kr, Frölich Vilmos 20 kr, Braun Bernát 50 kr, dr. Fuchs Ede 2 frt, Beermann Mór 1 frt, Schneer Soma 1 frt, N. N. 1 frt, Scheiner József 50 kr, Scheiner Jakab 1 frt, Goldstein Károly 50 kr, Guttmann Hermann 50 kr, Deutsch Adolf 2 frt, Robicsék Károly 1 frt, Huszerl Lipót 50 kr, Wigner Vilmos 50 kr, Grosz Mór 1 frt, dr. Krecsmár János 1 frt, Mérey Berta 2 frt. A felülfizetések összege 31 frt, 60 kr, melyet a tisztajövedelemmel együtt az izr. nőegylet céljaira már át is szolgáltatuk. *A rendezőség.*

— **A múlt század szülötte.** Aggkorú asszony halt el Kondoroson e hó 9-én. Pirinyi Sára özv. Szabó Mihályné személyében. Az elhalt nő 1794-ben született Gyulaváriban s így 96 évében érte őt a halál. Életében nem volt beteg s halála is igen csendes lett. Egy fia és ennek neje gyászolják.

— **Elveszett és megtaláltatott** — egy ujdontat új női muff, melyet ezelőtt néhány héttel egy papírdobozban megtalált a nagy templom-útcán Mokris János, Haviár képviselő úr volt kocsisa. Tulajdonosa a megtalálónál átveheti.

— **Szaj- és körömfájás** ütött ki a szarvasmarhák között gr. Apponyi Albertnek gerendási birtokán.

— **A békésmegyeiek fővárosi egyesülete** f. hó 6-ikán az Andrási-úti Reuner-féle vendéglő első emeleti külön helyiségében tartott alakuló gyűlésével új életre ébredt. A szépszámmal egybegyűlt érdeklődők nagy lelkesedéssel fogtak az új egyesület megalakításához. Mindenek előtt az egyesület régebbi függő ügyei rendeztettek; azután a tisztikart választották meg. Elnök lett: *Geiszt Gyula*, alelnökök: *Dobosffy Ferencz*, és *Dr. Bácskai Albert*, titkár: *Zsilinszky Lajos*, pénz-

tárnok: *Thaisz Lajos*, jegyző: *Grimm Zsigmond*, ügyész: *Dr. Báltasszéki Lajos*. Választmányi tagok: *Dr. Bleyer Izidor*, *Mátéfy Sándor*, *Nánágy Géza*, *Nánágy Imre*, és *Varságh Zoltán*. Megválasztottak továbbá *tiszteletbeli elnöknek: Terényi Lajos*, Békésvármegye főispánja; *diszelnöknek* az egyesület volt buzgó elnöke: *Zsilinszky Mihály*, Csongrádmegye főispánja; *védnöknek*: *gróf Wenckheim Frigyesné* és *báru Wodianer Albertné* Ö méltóságai. *Az alapszabályok újraszervezésére* kiküldették *Dr. Báltasszéki Lajos* elnökelete alatt *Dr. Bleyer Izidor* és *Zsilinszky Lajos*. Elhatározta tovább a közgyűlés, hogy a farsang alatt egy táncmulatsággal egybekötött kedélyes estélyt rendez a fővárosban, miért is *vigalmi bizottságot* alakított a következő tagokból: *Dr. Bácskai Albert*, *Dobosffy Ferencz*, *Grimm Zsigmond*, *Kiss Károly*, *Thaisz Lajos*, *Varságh Zoltán* és *Zsilinszky Lajos*. Amennyiben pedig kívánatosnak vélték a társas érintkezés mielőbbi élvezetét, — már ismerkedés céljából is — *f. december hó 20-ikára* rendes közgyűlés egybehívását mondták ki, amikorra a bizottságok is befejezik elmunkálataikat. A mondott napon a *Csalányi-féle vendéglőben* (Ferenczi bazárja) tartandják összejövetelüket, melyre a meghívás hírlapok útján fog eszközöltetni. Valószínűleg ez lesz az egyesület állandó helyisége is.

— **Köszönet-nyilvánítás.** A helybeli izr. fiatalság által f. hó 6-án rendezett tánczestély tiszta jövedelme és felülfizetésekből eredményezett 46 frtot ezennel nyugtázván, — kedves kötelességünknek tartjuk, úgy a rendezőségnek, valamint a nemesszív felülfizetőknek köszönetünket kifejezni. *A szarvasi izr. nőegylet elnöke,*

— **Piacbérbeadás.** Kondoros községe a piacz-helypénzszedés jogát 3 évre bérbe adta zárt ajánlat útján a legelőbbet ígérőnek. A bérlo társak: *Erdélyi László* és *Csasztan Pál* kondorosi lakosok, kik 480 frtot ajánlottak fel évenként.

— **Pályázat** utazási ösztöndíjra. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur ő nagyméltósága törekvő, fiatal és kellőleg képesített kereskedőknek és iparosoknak módot kívánván nyújtani arra, hogy szakismerteik fejlesztése céljából külföldre utazhasanak, e végből 300 forintos ösztöndíjakat alapított. Egy ily ösztöndíj elnyerésére való kijelölési jog az alulírt kamarát illetvén meg, arra ezennel pályázat nyitattik. Pályázhatnak fiatal, törekvő és kellőleg képesített kereskedők és iparosok, megjegyeztetvén mégis, hogy miután a miniszter ur rendelete szerint az utazási ösztöndíjakban kereskedő és iparos ifjak felváltva részesítendők és a folyó évben az ösztöndíjt iparos nyerte el, — ezuttal első sorban kereskedők kérvényei fognak figyelembe vétetni, a mennyibe azonban arra való kereskedő nem pályázik, az ösztöndíj iparosnak fog kiadatni. Tájékoztul közöljük, hogy az ösztöndíjra pályázók 60 krajczáros bélyeggel ellátott folyamodványait, melyben a folyamodó neve, lakhelye, családi viszonyai, erkölcsi magaviselete, tett tanulmányai, eddigi foglalkozása, nyelvismeretei részletezendők, valamint választandó szakmája és utiterve is kifejtendő, mielőbb, legkésőbb azonban f. évi december hó 27-ig okvetlenül nyujtsák be az alulírt kamarához, mert később beadott kérvények nem fognak figyelembe vétetni. Aradon, 1890. évi december hó 5-én. Az aradi kereskedelmi és iparkamara elnöksége.

— **Hangverseny.** A nőegylet tegnapi hangversenye a város és vidék intelligenciájának impozans részvéte mellett fényesen sikerült. Conzert után a közönség a kaszinó termeibe vonult át, hol Pepiék közreműködése mellett hajnalig maradt együtt a társaság s áldozott Terpsichore istenasszonynak. Bővebb referátát jövő számunkban!

— **Hymen.** *Tassy Géza*, mindszei gyógyszerész, ma, decz. 14-én fog jegyet váltani Mezőberényben özv. *Lavátka Ágostonné*, Fehér Anna Úrhölgygyel. Isten áldása kísérje megkötendő szent frigyüket!

— **Olcso tót naptár a nép számára.** A magyarhoni »Luther-Társaság« kiadásában »Evanjeliko-Lutheránsky Kalendar« czim alatt egy kitűnően szerkesztett tót naptár jelent meg. A műnek — mely hazafias szellemen van írva — célja a nép között elterjedt, s a *Hlásnik* és a *Národnie Novini* hírhedt túrócz-szent-mártoni pánszláv lapok által évente kiadott izetlen és a magyarok elleni gyűlöletet szító naptárakat kiszorítani. Számos jeles és érdekes elbeszélést, melynek tárgya a társadalmi életből és a történelemből van merítve — foglal magában; azonkívül tréfás, mulattató költeményeket közöl, ezek között néhai Kicska Dániel volt helybeli tanítóképezdei tanár hátrahagyott humoros verseiből is néhányat. *Ára 20 kr.* Kapható a helybeli ág. hitv. ev. paplakon és a gondnoki hivatalnál a granáriumban.

— **Redőri hírek.** A múlt hó 9-én és 21-én Kriska András, Kriska István és Farkas Mihály szarvasi lakos napszámosok, kik a jóféle pálinkából a kelletinél többet ittak s a község utcáin ittas fővel közbotrányt idéztek elő f. hó 11-én a helyi jszolgabíró-ság által pénzbüntetésre és pedig Kriska András és Farkas Mihály 15—15 frt, pénzbüntetés behajtatlanság esetében mindegyike 2 és fél napi elzárás, Kriska István pedig 5 frt, pénzbüntetés behajthatlanság esetén 12 órai elzárással megbüntetve lettek. — *Rábászki Mihály* és *Kosa Mihály* szarvasi illetőségű napszámosok, kik a piactéri járdakon ácsorogtak, s daczára a rendőri felszólításnak onnan el nem távoztak, ugyan ezért a Tkt. főszolgabíró úr által 6—6 órai elzárásban elmarasztalva lettek mely büntetéseket azonnal ki is állottak. — *Lakoviczki János* Szarvasról megszökött lopásbűntette miatt országszerte körözött szarvasi illetőségű egyén a közelmúlt napokban B.-Csabán Salát Ádám kárára 221 frtot és egy zsebórát ellopott, az ottani rendőrség által elfogatott, s illetékes helyre átadott.

— **Hármas ünnepély.** Ifj. *Boros György* helybeli főmódó földmivelő házában hármass ünnepély volt szerdán este. A vendég szerető házigazda névnapját és ezüst lakodalmát tartotta egybekötve házszenteléssel. Az ünnepélyen résztvettek közül nt. *Sárlány János* lelkész eszmegazdag beszédet intézett a jelenvoltakhoz, éltetve az új házigazdát és családját.

— **»Chorál-gyűjtemény«** cz. alatt *Molnár János*, szarvasi ev. tanító kiadja több évi buvárlatainak eredményét. Nélkülözhetlen segédeszköz lesz ez minden egyházi énekvezér és orgonista kezében. Felhívjuk reá az érdeklődők figyelmét. Bővebb tájékoztatul közöljük alább a mű érdekében kibocsátott felhívást: Mely tisztelettel hozom a magyarhoni ág. hitv. ev. egyházi énekek iránt érdeklődők tudomására, hogy hosszas búvárkodás után fenti czim alatt oly dallamkönyvet sikerült összeállítanom, amelyben ág. hitv. ev. egyházainknál templomi, iskolai, temetési és magánhasználatra magyar, német és tót nyelveken szerkesztett összes énekeskönyvek minden egyes énekének a dallama — a szokásos eltérések feltüntetésével, — lehetőleg a dallamok szerzőinek a nevei s a szerzések évszámai, a legrészletesebb szövegtartalom jegyzék, az énekver-

sek sorok és szótagszáma szerinti beosztásának átnézete bennfoglaltatnak. Szolgálatot vélek tenni, amidőn sokoldalú felszólításra egyházi énekeink dallamainak ezen egyetemes gyűjteményét sajtó alá rendezem s annak megszerezhetésére előfizetést nyitok. Tisztelettel kérem egyházi énekeinknek minden rendű és rangú barátait, hogy vállalatot támogatni s előfizetéseikkel pártolni s azt ismerőseik figyelmébe és pártolásába is ajánlani sziveskedjenek. A munka (18—20 iv) erős papírra s tiszta nyomással lesz kiadva. Kiadásának és megszerezhetésének könnyebbitésére négy füzetben lesz kiadva. Előfizetési ár egész évre (egész munkára): 4 frt 60 kr. Fél évre: 2 frt 30 kr. Negyedévre: 1 frt 15 kr. Előfizethetni a szerzőnél az első füzetre 1891. jan. 20-ig. Az első füzet 1891. febr. hóban jelenik meg s csak az előfizetőknek fog bérmentve megküldetni. Tíz egyszerre megrendelt példányra egy ingyen példánnyal szolgállok. B.-Szarvas, 1890. dec. 15. Tisztelettel Molnár János, fev. tanító.

CSARNOK. Úton-útfélen.

— Igénytelen úti napló. —

Emlékezete lomtárából kifordította:

DALAMÉR.

(Folytatás.)

No, nyájas olvasóm, jól meglaktuk Körös városát; épen 3 hélig időztünk benne; — én nem unakoztam, — otthon éreztem magamat. De mivel nincs okom azt hinni, hogy másnak is oly kedves — Körös, mint nekem: azért hát, te trinkeldre ahitozó kaulauz, csak menjünk tovább!

Czepléd a legelső stáció, — ez a csendes, kihalt fészék, mely siratja régi dicsőségét, mikor még ő is élénk vasúti gőcpont volt a főváros, Erdély és az egész alvidék között.

A templomnak beillő nagy étterem is oly néma, zajtalan, akárcsak a szarvasi múkedvelő-kör szervezkedése.

Önök sokat olvashattak róla, hogyan néz ki nappal; ime aspektusa éjjel:

Egy-két petróleumlámpa, mely száz kollegája helyett bűzösködik: két álmos pinczér, a padlózat felsúrolva, nedvesen, az ételmaradványok, a petróleumlámpa s a fashionable vendégsereg-terjesztette illatkonzertbe beleszolgáltatva náthaterjesztő gőzét.

Igyunk egy theát! — merész metafora; hozassunk egy theát, — precízebben kifejezve. A szomszédom is hozat. Én fizetek 35 krt o. é., ő 40 krt.

— Honnan e protekció irányomban?

— Onnan, hogy ön a vastagételes tányérok mosogatóvizét kapta, míg én a pecsenyéstányérokét. Voilà une definition à en faire rougir M. Kant.

Hajnali félhárom óra. Ilyenkor Czepléd sem alkalmas arra, hogy benne tanulmányt tegyünk.

Czepléd fekszik az éjszaki szélesség egy bizonyos s a keleti hosszúság egy még bizonyosabb foka alatt, de egyáltalában nem ott, a hol én lakni óhajtanék, s még kevésbé ott, hol a kellemes tartózkodási helyek teremnek.

Az indóház folyosóján átereszt egy halvány lámpa kétes világa mellett az ör, s én ott állok a vak éjszakában... Köröttem sötét éj és csönd. A csillagok megvetően mosolyognak, egy pár akácfa lombos karja belemarkol a légbe, jobb sorsra méltó állhatatossággal; néha-néha egy kutya ugat a távolban, míg meg nem unja a hálátlan mulatságot. A kép szép, poetikus, de kissé — sötét.

Kocsi nincs sehol, ... a város közepe s a vendéglő, egy jó félóránnyira fekszik. Isten nevében induljunk neki!...

Az első ház ajtaján, melyhez értem, nagy kolonc függött; mi ezébből? nem tudom. A házjoggal egyenes ellentétben levő módon kopogtatok.

— Ki az?

— Én.

— Mindjárt.

Megjelenik egy ember.

— Mit akar az úr?

— Szállást, vagy kocsit.

— Szállást nem lehet, mert feleségem van, kocsit pedig egy forintot alól nem adok.

— Ugy is jó.

Tíz perc múlva kocsin ültem, s befelé haladtam a városba, gondolkodva éjjeli betörésem mód nélküli sikerülte fölött.

Haladtunk utcáról utcára, házak mellett, melyek ezerszámra hasonlítanak egymáshoz, mint a Teleki-pályázat százaranyos szindarabjai.

— Adót jön az úr exequálni? — kérde Árbocz-Törtel-Kemenche-ivadék kocsisom.

— Isten mentsen!

— Csak azért kérde, mert azok szoktak éjszakánként kullogni, hogy az... stb. stb.

Reggeli 3 óra, megállunk a »czeplédi híros vendégfogadó« előtt. »Balra menjen az úr, a harmadik ablak az udvaron a szobalány szobájáé.

— A szobalányé? ... Per Dio santo!...

Egy hölgyalak jelenik meg ama costume-ben, mely nélkül a fügefalevek előtti divat szerint kellene járnunk.

— Ayda hölgy, — kezdem Kun László stylusában, adjon egy gyertyát, szobakulcsot, s magyarázza meg, hova menjek?

— »Tessék bejönni, .. gyertyát... tessék bejönni... hideg van kinn... kulcsot... kulcsot... A kérdéses instrumentum kirepül e szavak kíséretében: »4. szoba az emeleten.« A folyosóra érek, a földön égő gyertya, a pestpilissoltkiskun Circe dühösen rátolja ajtajára a reteszt.

Hajnali három és félóra, s én egy barátságtalan szűk kis szobában úti-köpenybe burkoltan elmélkedem a zónás világ úti kényelmei fölött...

Nyáron 4—5 órakor már Czeplédén is virrad. A kelő nap verőfénye átszűrődik éji lakom ablakán; kibotorkálok az utcára, s a kath. templom harangkalapácsolása közben nemes Czepléd város főterén találok magamat. Ez a főter áll a következő ingredienciákból: 1-ször egy darab Saharából, 2-szor pár csinos privátlakásból, 3-szor 2 templomból: egy katholikusból s egy kálvinistából. Ez utóbbi ama lélekemelő magtárstilusban építve, mely úgy látszik, az alföldi magyar protestánsok különös privilégiuma, 4-szer a templom balján diszló »park«-ból.

A torony erkélyéről a tűzör kényelmesen kiabál le egy anyókára, míg a vá-

rosháza körül komoly méltósággal járkálnak a kék posztóba bujtatott hajdúk. Ezt az intézkedést talán az a nagy port vert-hecc tette szükségessé, melyből legkisebb bajjal az menekül, kinek feje csak a záptojásokkal jött közeli ösmeretségbe.

Menjünk innen! Nem jó foglalkozni az ilyen emlékekkel.

Nézzük meg inkább azt a fotográf-kirakatot, mely a fő-utca torkolatánál ékeskedik, — ott tán épületesebb tableaux-ban gyönyörködhetünk.

Nini! Ez már csakugyan eredeti ötlet. Kinek az agyát dicséri: az »emlékezettel bíró üveg« czeplédi adeptusáé-e, avagy az alföldi polgári felfogást? Mindenesetre shakespeare-i humor szüleménye. A kép egy atyafit ábrázol, illetőleg egy földön heverő atyafi inexprimable részét ábrázolja, ki szellemének e hű tükörét méltatta csupán a megörökítésre.

Lion Gazlan mondja:

»A szellem ott nyilatkozik, hol tért talál.«

(Folyt. köv.)

Üzleti tudósítás.

Szarvas, 1890. dec. 12.

A gabonaüzletben a héten csekély javulás állott be. Malmaink jobb vételkedvet tanusítottak.

Buza ára ennek következtében mintegy 5—10 krral emelkedett.

Helybeli piacunkon jó kínálat volt.

Gazdáink részéről elkelt mintegy 1500 mm. 7 frt 50 kr. a vasúthoz szállítva.

Búza I. rendű piros 7.40—50

» » sárga 7.20—20

Árpa 6.— 6.50

Tengeri, morzsolt 5.29 5.50

Zab 6.— 6.50

Meteorologiai észleletek.

Szarvas, 1890. decz. 6—12-ig

Hónap	Léghőmérséklet					Szél-irány és erősség		Csap	
	7. ó. r.	1. d. u.	8. ó. est	közép		M.	A.	M.	A.
Nov. 6	2.5	2.6	1.6	2.2	NE NE N2				
7	—0.2	0.7	—2.3	—0.6	N3 N4 N2				
8	—4.7	—1.1	—4.2	—3.3	CO SE CO				
9	—2.8	—0.2	—1.2	—1.4	N2 N3 N1				
10	—5.0	—1.0	—1.8	—2.6	CO N1 CO ny			*	
11	—7.9	—2.8	—5.4	—5.4	N3 N4 Nw 0.2			*	
12	—9.8	—4.9	—9.0	—7.9	NE NE N2				

Jelmagyarázat: A szélirányok jelölése éjszaki=N, keleti=E, déli=S, nyugati=W, északkeleti=NE, délnyugati=SW.

A csapadék alakjának jelölése: 0=eső, —=dörgés, z=dörgés villámlással, ny.=nyomok, x=olmos eső, *=hó

Szerkesztői üzenetek.

Béri Gyula Urnak Budapest. A kedves »krizsukindli« megérkezett. Fogadja köszönetünket! **A. B. uramnak Ebbérdifalván.** A krónikás adomákból is szívesen közölnénk ünnepi számunkban. Minél korábban jön — annál jobb!

K. A. Asszód. ...??

Rip-rip, Bpost. Hadd jöjjön, de posta fordulatával. — A körösmarti dalokat postára adtam, a másik füzet (Hol a Tisza vize lassan kanyarog) kapható Nádor Kálmán vagy Tábornszky zeneműkereskedésében.

Vasuti menetrend.

Érvényes 1890. jun. 1-től kezdve.

Szarvas-Mezőtur sz. v.	indul d. e.	9:34
	érk. d. e.	10:20
" " vegyes vonat ind.	d. u.	2:20
	érk. d. u.	3:16
Mezőtur-Szarvas személy vonat ind.	d. u.	5:30
	érk. d. u.	6:16
veg. von. ind. délben	12:39	
	érk. d. u.	1:25

Aradról Budapest felé.

Személyvonat	Aradról ind.	délben	12:10
	Csaba ér.	d. u.	1:42
"	ind.	d. u.	1:54
Mezőtur	ér.	d. u.	3:21
"	ind.	d. u.	3:29
Budapestre ér.	este	7:45	
Gyorsvonat	Aradról ind.	reggel	7:45
	Csaba ér.	d. e.	9:07
"	ind.	d. e.	9:14
Mezőtur	ér.	d. e.	10:33
"	ind.	d. e.	10:34
Budapestre ér.	d. u.	1:55	

Budapestről Arad felé.

Személyvonat	Budapestről ind.	reggel	8:15
	Mezőtur ér.	délben	12:22
"	ind.	"	12:28
	Csaba ér.	d. u.	1:53
"	ind.	d. u.	2:18
Aradra	ér.	d. u.	3:50
Gyorsvonat	Budapestről ind.	d. u.	2:00
	Mezőtur ér.	d. u.	5:17
"	ind.	d. u.	5:18
	Csaba ér.	d. u.	6:40
"	ind.	d. u.	6:47
Aradra	ér.	este	8:10

Felölös szerkesztő és kiadó-tulajdonos:

VARGA JÓZSEF.

2619. tkv.

1890.

Árverési hirdetményi kivonat.

A szarvasi kir. járásbiróság, mint telekkönyvi hatóság közhirre teszi, hogy Trabach Mátyásné, mint kk. gyermekei t. és t. gyámja, végrehajthatónak Trabach Pál végrehajtást szenvedő elleni 300 frt tőkekövetelés és járulékal iránti végrehajtási ügyében, a bgyulai kir. törvényszék a (szarvasi kir. járásbiróság) területén levő, Szarvas községben fekvő, a szarvasi 386. sz. tjkvben foglalt Trabach Pál nevén álló. Az I. rsz. a. (691—692) hrszámú 374 □ öl beltelkes házra az árverést 400 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1891. évi január hó 10-ik napján délelőtt 10 órakor Szarvason a község házában tartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsárának 10 %-át vagyis 40 frtot készpénzben, vagy az 1881. tcz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügy-miniszeri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. tcz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kir. járásbiróság, telekkönyvi hatósága.

Szarvason, 1890. évi november hó 20 napján.

KONTUR JÓZSEF,

kir. járásbíró.

Zipser és König

zeneműkereskedése

Budapest, V. Váci-körút 24. sz.

ajánja a kiadásában megjelent következő legnépszerűbb zeneműveket:

Allaga G. Népfelkelési Galopp.	—75 kr.
Bahnert J. V. Irene Mazurka.	—75 »
Bánfi S. Holdvilágos éj keringő	1.20 »
Bátor és Hegyi. »Ulf Király« I. II. füz.	3.— »
Bátor és Hegyi. Lazuli Keringő.	1.— »
Bátor és Hegyi. Laula Polka Mazur.	—75 »
Bátor és Hegyi. Lazuli Induló.	—75 »
Bátor és Hegyi. Álom Keringő	1.— »
Bátor és Hegyi. Lolott Keringő	1.— »
Bátor és Hegyi. Katona induló.	1.— »
Bátor Sidor. Falun 10 magy. népdal	1.50 »
Bogdanský M. Salut á Cracovie Valse	1.— »
Bucalossi P. Dorothy Valse	1.— »
Dankó. Szegedi rózsák I. II.	2.40 »
Engländer L. Kiállítási induló	—75 »
Fekete G. Salut á Ivanovici	1.— »
Hegyi B. Alkonyatkor, 10 magyar népdal	1.50 kr.
Kleinecke R. Am Schwabenberg, Polka française	—75 »
Kleinecke R. Casino Walzer	1.— »
J. Ivanovici. Aurel Valse	1.— »
J. Ivanovici. La belle Roumaine Valse	1.— »
J. Ivanovici. Cleopatra Valse	1.— »
Linca Camillo Valerie Valse	1.— »
Major Gyul. Ünnepnepok	6.— »
Major Jul J. Der Lenz	—75 »
Major Jul J. Ich habe dich geküsst	—75 »
Major Jul J. Ein Schrei	—75 »
Rosenzweig W. Vergangene Zeiten, Potpourri	1.50 »
Rosenzweig. Carola Keringő	1.— »
Scharf Róbert. Blümchen am Wege Polka française	—75 »
Scharf Karl. Romancz hegedűre	1.20 »
Serly Lajos. Marcia-Keringő	1.— »
Bátor és Hegyi. »Titkos csók« I. füzet	1.80 »
Bátor és Hegyi. »Titkos csók« II. füzet	1.80 »
Hegyi B. »Pepita« I. füzet	1.80 »
Hegyi B. »Pepita« II. füzet	1.80 »
Hegyi B. »Pepita« keringő	1.20 »
Hegyi B. »Don Gaspar induló«	1.— »
Rosenzweig W. »Farniente« keringő	—90 »
Rosenzweig H. »Nach Grosswardein« Induló	—75 »
Rosenzweig H. »Emancipirte Frauen« Induló	—80 »
Geiger M. »Influenza« polka franc.	—75 »
Joachim M. »Am Donaustrand« Polka schmel	—75 »
Ivanovici J. »La Serenade« keringő	1.— kr.

HIRDETÉS.

Van szerencsénk a nagyérdemű közönség szíves tudomására hozni, miszerint az ottani jóhírnevű kereskedő-cégnek,

RÉTHY SÁNDOR URNAK

eredeti és kifogástalan doboz-theánk és palaczk-rumunkban egy dusan felszerelt eladási raktárt adunk át. Az eladás budapesti eredeti árakon történik. Együttal biztosítjuk a n. é. közönséget, hogy mindenkor főtörökvisünk leendő, kifogástalan minőségű árúk pontos kiszolgáltatása által általános teljes megelégedés kiérdemelni.

Kiváló tisztelettel

DIETRICH és GOTTSCHLIG

cs. és kir. udv. szállítók és thea és rum nagyker. BUDAPESTEN.

Karácsonyi és ujévi ajándékok.

Alólirott tisztelettel értesíti a nagyérdemű közönséges, miszerint a küszöbön álló ünnepek alkalmára

EGÉSZEN ÚJ ÉS DISZES

AJÁNDÉK TÁRGYAKAT

szerezett be, valamint igen kedves KARÁCSONYFA-diszítést. — Ugyancsak különböző nagyságú

KARÁCSONYFAK

szintén kaphatók a legjutányosabb árak mellett.

Szíves pártolást kér

Krečsmárik Endre.

Jó gyermekek, örvendjete!

Karácsonyi hirdetés.

Van szerencsém a nagyérdemű közönséget tisztelettel értesíteni, miszerint a karácsonyi és ujévi ajándéku alkalmas, különféle tárgyak és gyermekjátékok megérkeztek, s azokból raktáron a következők vannak:

Doboz játékok.

Konyha edény, puha és kemény fából. Lovasság és gyalogság, városok, házak és faluk, gazdaság, legelő, csibe-udvar; bútor fa és nádból készítve.

Lovak.

Fényes kerek falovak, fa és masche hinta-lovak nyereg és szerszámmal ellátva.

Állatok.

Különféle fényezett faállatok kerékkel és a nélkül. Bárányok gyalgúval átvonva hanggal és a nélkül. — Szőrmés állatok sipító hanggal. — Húzható és doboló nyulak. Tapsoló és bohóc alakok különféle formában és öltözetben. — Gyermek órák lánczezal v. a nélkül.

Babák.

Közönséges és hajlítható fababák. Fürdő-babák fényezett porcellánból. Patent ivorin biscuit-babák festett, természetes, sima és göndör hajjal, ugyanaz: diszesen öltöztetve, alvó szemekkel. Különféle viasz és masche, valamint egész finom kőbabák hajlítható kéz és lábakkal. Finom öltözött babák népviseletű atlasz össelyem ruhákban. — Építő játékok kemény és puha fából. RICHTER A.-féle kőépítő játék papír- és fadobozban különféle építési mintákkal és utasítással. Koczkaképek, kirakó vagy türelemjáték. Társas és önfoglalkoztató játékok. Mulatságos egyszeres, Lóverseny, Lóvasút, Lottó, Tombola, Harang, kalapács. Kivarró képek, minta és betűrajzolás, varró és himzőiskola. Circus, Regatta, macska és egér. Karácsonyfa, felfedezés Amerikában. Vadász játék, új háborúsdí.

A fenti valamint még itt fel nem sorult különféle gumi, bádóg, fa, maché; s egyéb játékok, a legolcsóbb áron lesznek kiszolgálva.

Szives megrendeléseket gyorsan és pontosan teljesít

tisztelettel

NYÁCSIK SOMA UTÓDA,
B.-SZARVASON.

Megérkezett a Jézuska.

Szép és olcsó albumok!!

Kézimunkák és rámak!!

Telkibányai majolika utánzat.

Karácsony fák.

Katonai és hangszer játékok.

Bádóg kardok szíjjal és pengével. — Aczél kardok derék szíjjal.

Fapuskák bádógesővel. Puskák lökupakkal.

Pisztolyok és tölténytáskák.

Fényezett fa és bádóg dobok. — Hegedűk tokban vagy a nélkül.

Új hangszerek.

Czitera kisebb nagyobb. Zongora üveg billentyűvel. — Aczél verő (Metalophon.)

Szájharmonika.

Közönséges bádóg és réz trombita. Diszes trombita és szarúkürtök. Zenélő babák igen diszesek.

Bádóg játékok.

Különféle érezesörgő viola gyökérrel. Zenélő brugó, vasút és omnibus. Hintók lóval. — Takaréktűzhelyek kisebb-nagyobb. — Úteza-öntöző kocsik hordóval. Bádóg konyhaedények.

Bababútorok.

Fényezett ágyak kemény és puha fából. Hálóval és menyegzővel ellátott vaságyak. Ruba és edényes szekrények. Mosdó asztalka vasból; edényekkel. Szoba berendezés teljes garnitúr.

Házi felszerelések.

Ólom és rézmozsarak, ólom és réz vasalók, sodró és nyújtó fa, nyújtó deszka, mángorló, mosó teknő, porcellán és üveg edények, evő és kávés készletek porcellánból, sörös készletek, bor és liquer készletek, mosdó-szekrénykészletek.

Képes könyvek magyar szöveggel.

Kocsik.

Fehér és vörös létrás kocsik, közönséges festett hintók, sörhordó szekér lóval, egy fogatú lengyel és homokhordó taligák, kisebb-nagyobb különféle kocsik. Baha kocsik igen csinos kivitelben. Lovashám játék suknak, ostor különféle, karika dobó játék.

Karácsonyfa-diszítések.

Színes üveg golyók, különféle igen szép csukor alakok, arany és ezüst szálak, különféle színes gyertyatartók és viaszgyertyák.